

DOCUMENT D'ACCIÓ SINDICAL

1. INTRODUCCIÓ

Darrerament es parla molt i molt sovint de la reconstrucció per poder recuperar-nos dels efectes de la pandèmia. Es fa en diferents àmbits, social, laboral, econòmic i així mateix, als diferents nivells de les administracions públiques, estatal, autonòmic i, fins i tot, local; amb la constitució de les corresponents comissions, fòrums o meses de diàleg social amb una participació, en línies generals, restringida a institucions, partits polítics, patronal i alguns (pocs) sindicats. Una vella pràctica que, a més de ser excloent, és contraproductiu per dos motius. En primer lloc, perquè, a l'hora de definir els objectius de la reconstrucció, són importants les opinions del conjunt de la societat civil. I, sobretot, perquè una vegada definits els objectius, és necessari el compromís i la implicació col·lectiva de tota la societat. Açò és difícilment assumible quan no s'ha participat en el procés de concreció.

Al País Valencià l'escenari no és diferent: a la Intersindical Valenciana, com a moltes altres entitats, no se li ha donat l'oportunitat de fer i defensar les seues aportacions en cap àmbit de "diàleg". No obstant, això no exclou que, com a sindicat, fixem les nostres prioritats sobre la reconstrucció. En primer lloc, perquè és la nostra obligació com a sindicat de caire sociopolític definir el model social cap al qual volem avançar en la recerca d'una veritable justícia social. I, a més, perquè no volem que aquesta anomenada reconstrucció pugui servir per consolidar l'estatus privilegiat de determinades elits econòmiques, fent pagar novament la crisi a les classes populars.

És per això que a l'hora d'establir les nostres propostes de futur hem de ser conscients de quina era la situació de partida, és a dir, quina era la realitat social posterior a l'estafa (mal anomenada crisi) de 2008, quin és l'impacte negatiu que tindrà l'actual, derivada de la crisi sanitària per la COVID-19 i, especialment, quines han estat les claus que han permés una intervenció positiva per pal·liar-ne les conseqüències. Perquè, si una cosa ha quedat clara és que, hi ha alternatives possibles a les fórmules neoliberals per superar les situacions de crisi social generalitzada. Fórmules que propugnen prioritzar l'economia i el creixement a qualsevol preu, donant per suposat que aquest creixement comportarà, ineludiblement, una millora generalitzada en el nivell de vida de la població; cosa que, d'altra banda, sabem que no és certa.

En aquest sentit, pensem que ha de quedar clar i ras, que la "reconstrucció" no passa per tornar a la casella d'eixida. No passa per reinstaurar la situació prèvia a la crisi per la COVID-19. La reconstrucció s'ha de concebre com un procés de transformació social, en què, superant

1 els dogmes del pensament neoliberal dominant, apro-
2 fundim en un nou model de relacions socials fonamentat
3 en els principis d'igualtat, no-discriminació, solidaritat i
4 justícia social.

2. L'EXPERIÈNCIA DE L'ESTAFA DE 2008

10 Per eixir de la mal anomenada crisi de 2008 (d'origen
11 financer) s'aplicaren mesures basades en la línia més
12 ortodoxa i dura del capitalisme: rescat de la banca amb
13 inversió pública a fons perdut, restriccions a la capaci-
14 tat financera de l'Estat, retallades pressupostàries als
15 serveis públics, precarització del mercat laboral i, com a
16 colofó i per contradictori que pugui semblar, una reducció
17 de la pressió fiscal que, com ja sabem, només va afavorir
18 els sectors empresarials, financers i a les grans fortunes,
19 perquè, a la fi, la pressió sobre les rendes del treball no
20 ha deixat de créixer en cap moment.

21 Aquesta estratègia neoliberal –que pretenia protegir,
22 per davant de qualsevol altra consideració, els interes-
23 sos dels grans lobbys econòmics internacionals, amb
24 l'argument que la seua recuperació faria de locomotora
25 i arrossegaria la resta de la societat– ha estat una ve-
26 ritable estafa, perquè ens va deixar una societat, si cal,
27 amb més fortes desigualtats, en la qual els rics han es-
28 tat cada vegada més rics i els pobres cada vegada més
29 pobres. El resultat d'aquestes polítiques d'austeritat és
30 que, malgrat haver transcorregut més d'una dècada, a
31 data de 2019 el percentatge de la població que està en
32 risc de pobresa o d'exclusió social a l'Estat espanyol és
33 d'un 26'1%. És a dir, que entre un 40% (pobresa abso-
34 luta) i un 60% (risc de pobresa) ingressen menys que la
35 mitjana de la resta de la població (11.412 € per perso-
36 na durant 2017). En contraposició, només el 10% de la
37 població acumula prop del 50% de la riquesa de l'Estat
38 (2019). Xifres que són prou eloqüents per elles mateixes
39 i que posen en evidència, a grans trets, la realitat social
40 quotidiana: elevades taxes d'atur, salaris i pensions bai-
41 xes i insuficiència dels sistemes de protecció social.

3. L'EXPERIÈNCIA DE LA CRISI DE 2020

47 A diferència de l'anterior, aquesta crisi té un origen sa-
48 nitari, provocat per la pandèmia de la COVID-19, amb
49 importants seqüeles que, als efectes que ens ocupen, di-
50 buixa un escenari semblant a la del 2008: una caiguda de

l'activitat econòmica estimada entre un 10 i un 15% del PIB, unes previsions de creixement de les dades d'atur que se situen en el 24% i, en conseqüència, un revifament de la problemàtica social que, en aquest cas, però, se suma a la que arrosseguem de l'anterior, perquè com hem vist, la crisi laboral i social de 2008, dista molt de considerar-se superada.

Ara bé, en aquest cas, amb tots els matisos que es vulguen fer, les polítiques de contenció de la crisi no han estat inspirades en l'ideari neoliberal, sinó des d'una perspectiva més social que, prioritzant les mesures de protecció sanitària, no han deixat de costat els aspectes relatius als àmbits laboral, social i, també, econòmic. D'aquesta experiència convé reflexionar col·lectivament i valorar les febleses i les forteses del nostre model d'organització social per, finalment, decidir quins aspectes són susceptibles de millora i quins requereixen un canvi radical en els seus plantejaments.

Des d'un punt de vista sanitari, és un fet que ha estat la sanitat pública la que, de forma aclaparadora, ha fet front a les necessitats assistencials generades per la pandèmia; la qual cosa ens porta a plantejar algunes conclusions: la primera és que disposar d'una sanitat pública, universal, gratuïta i de qualitat es converteix en un valor social que cal potenciar. La segona, que el nostre sistema sanitari ha mostrat certes febleses per manca d'infraestructures i de planificació d'emergències.

Pel que fa a la crisi social generada per les mesures de confinament, també ha estat l'Estat el que, amb fons públics, ha intentat pal·liar les situacions de vulnerabilitat de les persones i les famílies, en posar en funcionament mesures extraordinàries de suport als sistemes de protecció social ordinaris, on mereix una menció específica, per la seua rellevància social, la implantació de l'Ingrés Mínim Vital que, malgrat poder ser considerat com extraordinàriament positiu, no deixa de ser, des del nostre punt de vista, insuficient, tant per les quanties com per l'àmbit personal d'aplicació. En aquesta tasca han participat el conjunt de les administracions públiques, mitjançant la intervenció dels serveis públics; fet que no ha estat exempt de la descoordinació inherent a la pluralitat de situacions i a la complexitat d'un sistema dispers d'ajudes de caire individual amb duplicitats incloses.

D'altra banda, la crisi econòmica subsegüent a la paralització de les activitats econòmiques no essencials ha posat sobre la taula que l'impacte ha estat més acusat, si el comparem amb les economies del nostre entorn. Malgrat l'habilitació per part de l'Estat de línies de crèdit amb garantia pública per valor de 100.000 milions i altres

1 mesures públiques d'exempció o pròrroga en el paga-
2 ment d'impostos, les previsions d'indicadors d'activitat
3 econòmica, com ara l'evolució del PIB i de la taxa d'atur,
4 són més negatius que a uns altres països de la Unió Eu-
5 ropea, com també ho és la previsió en el temps per a la
6 recuperació d'aquesta crisi.

7 Les dades sobre l'evolució d'aquests indicadors pos-
8 sen de manifest l'accentuada debilitat del nostre model
9 productiu davant de situacions d'instabilitat econòmica
10 a nivell global. Aquest aspecte és atribuïble a una eco-
11 nomia excessivament depenent del sector serveis. És
12 per això que s'imposa la necessitat d'enfortir el sector
13 industrial i fer-ho amb criteris d'I+D+i, per dotar-ho d'un
14 major valor afegit i d'una força del treball qualificada,
15 estable i amb condicions laborals dignes. A més, arri-
16 bats ací, encara que siga com a exemple il·lustratiu, cal
17 fer un incís sobre els efectes de la globalització econò-
18 mica i del fenomen de deslocalització d'empreses que,
19 en el cas concret que ens ocupa, ha evidenciat la manca
20 d'autosuficiència del nostre sistema productiu a l'hora de
21 proveir el sistema sanitari i la població en general.

22 Una altra qüestió, i encara que siga un aspecte indi-
23 recte vinculat a les mesures de confinament i a la para-
24 lització de l'activitat econòmica no essencial que no ha
25 requerit cap intervenció pública, cal esmentar els efec-
26 tes mediambientals de la crisi. Hem tingut l'ocasió de
27 comprovar, en primera persona, com l'absència de trànsit
28 rodant i la reducció significativa de l'activitat econòmica
29 ha transformat les nostres ciutats en un entorn més
30 humanitzat, on les persones eren les protagonistes dels
31 espais urbans i els mitjans de transport no contaminants
32 o públics substituïen els automòbils particulars, demons-
33 trant que un altre model de ciutat és possible. Exactament
34 el mateix que passa amb l'activitat econòmica i la
35 contaminació ambiental i dels nostres espais naturals:
36 la transició energètica cap a models no contaminants i la
37 fi de la depredació del territori no sols és possible, sinó
38 que, a més, és necessària.

39 Per últim, aquesta crisi ha deixat en evidència la defi-
40 cient incorporació de la societat a l'era digital. Mancan-
41 ces que s'han fet evidents per les dificultats d'accés tele-
42 màtic de les persones als serveis de les administracions
43 públiques, bé per manca de capacitació, bé per manca del
44 suport físic informàtic necessari, per la simple absència
45 de procediments administratius reglats o, fins i tot per la
46 incapacitat de les administracions per facilitar el treball
47 telemàtic a les treballadores i els treballadors. Deficièn-
48 cies que també són extrapolables al sector privat.

49 Per tot el que s'ha exposat fins ara, podem concloure
50 que l'Estat i les Administracions Públiques són les que

han fet front a la crisi en les seues diferents manifestacions. És per això que, des de la Intersindical Valenciana, considerem que el conjunt de la societat ha de fer una revisió a fons del paradigma neoliberal que defensa la no-intervenció dels Estats i la llibertat d'autoregulació del mercats. És l'hora de redefinir prioritats i reivindicar amb més força l'Estat Social i d'exigir més capacitat d'aquest per a la regulació de la vida econòmica.

Ara bé, cal diferenciar entre el concepte d'Estat com a ens abstracte que aglutina tots els poders públics i administracions, del que seria el Govern de l'Estat, perquè el matís és important. Si hem valorat molt positivament la intervenció de l'Estat com a ens abstracte en la gestió de la crisi, l'acció del Govern de l'Estat, com a part integrant del mateix, també ho és; en aquest cas, però, cal fer una crítica de pes: la declaració de l'estat d'alarma, a més de servir per limitar el dret fonamental a la llibertat de circulació de les persones, cosa comprensible per raons sanitàries, ha servit per centralitzar el poder, en detriment de la capacitat d'autogovern dels executius autonòmics. Una centralització que ha constituït un entrebanc a l'acció més eficient dels governs autonòmics –amb alguna excepció–, per ser més coneixedors de la realitat sanitària, social i econòmica dels seus territoris. Des de la Intersindical Valenciana, pensem que una cosa és coordinar, absolutament plausible, i una altra, ben diferent, és usurpar competències autonòmiques.

Més Estat Social implica destinar més recursos per potenciar els serveis públics i els sistemes de protecció social, perquè cap persona es quede enrere, ara i en un futur: sanitat, educació, administració, serveis socials i habitatge de gestió pública són elements fonamentals i, especialment, l'establiment d'una renda bàsica de caire universal que assegure que, efectivament, s'erradica l'exclusió social.

Més capacitat d'intervenció de l'Estat en la regulació de la vida econòmica implica la potestat dels poders públics per dirigir la transició cap a un model econòmic autosuficient, diversificat, competitiu, sostenible i respectuós amb les condicions laborals de les treballadores i els treballadors. Objectius que són incompatibles amb les velles fórmules de retallades en el serveis públics, de col·laboració publicoprivada en la gestió, de flexibilització del mercat laboral o de reducció de la despesa pública per combatre el dèficit públic i, així, apaivagar la prima de risc. La solució passa per una gran reforma fiscal, equitativa, progressiva i redistributiva en la qual totes, persones físiques i jurídiques, contribuïm en proporció a les nostres capacitats, i per combatre l'economia submergida i els paradisos fiscals. Només així dotarem al

1 conjunt de les administracions públiques dels recursos
2 necessaris per l'acompliment dels seus objectius.
3

4. OBJECTIUS RECTORS DE LA RECONSTRUCCIÓ

7 Per totes aquestes raons, plantejem que la reconstrució ha d'estar orientada al voltant de set grans eixos, si, efectivament, pretenem que la reconstrucció estiga orientada a una vertadera transformació social:

4.1. CONFIGURAR UN NOU MODEL DE RELACIONS LABORALS

15 No és debades que aquest objectiu encapçale la llista; ja que de la seua transformació a un model de plena ocupació, estable, qualificada, ben retribuïda i respectuosa amb les condicions laborals de les treballadores i els treballadors, depén la qualitat de vida de la majoria social.

20 Com ja hem avançat, la crisi de 2008 ens va deixar –i encara està vigent– un model de relacions laborals on la patronal gaudeix de la màxima llibertat per disposar de la seua força de treball en funció, únicament, del seus interessos; front a unes treballadores i treballadors en situació de franca inferioritat, per la pèrdua de poder de les organitzacions sindicals en el procés negociador de les condicions laborals.

28 Aquesta situació és fruit de les reformes laborals introduïdes en 2010 i 2012, amb el resultat que ja coneguem d'increment de l'atur i precarització del treball amb elevada temporalitat, reduccions de jornada, pèrdua de capacitat adquisitiva dels salaris i de condicions laborals. Una situació que, ara, es veurà agreujada per la crisi econòmica derivada de la COVID-19 i, molt especialment, quan comencen a extingir-se les ajudes públiques als ERTOS. Per tant, com a pas previ i ineludible, s'imposa la necessitat de **derogar, sense pal·liatius, les reformes laborals de 2010 i 2012**, perquè no és només una qüestió de suprimir el precepte que contemplava l'acomiadament objectiu per absències justificades; sinó d'eliminar els privilegis empresarials per a la modificació substancial de les condicions laborals, la inaplicació dels convenis o els expedients de regulació de l'ocupació, recuperar la vigència del convenis, prioritzar el convenis de sector sobre els d'empresa i erradicar modalitats de contractació que ja són, en essència, precàries.

47 Complint aquest objectiu previ, podrien introduir-se **modificacions legislatives a l'ET per ampliar les garanties de les treballadores i dels treballadors, reduir la jornada de treball** en un nou context productiu que

desborda el clàssic estereotip industrial, regular el **teletreball** i l'activitat dels **falsos autònoms**, encara que aquesta darrera qüestió genera alguns dubtes: en primer lloc, perquè, tractant-se dels repartidors a domicili, coneguts com a riders, mantenim fortes reserves si la regularització anirà en el sentit de legalitzar una nova modalitat de contracte laboral precari, doncs, no oblidem que la demanda d'aquesta ocupació obeeix a raons de necessitats bàsiques, davant la manca d'ofertes laborals amb millors condicions. I en segon lloc, perquè el problema dels falsos autònoms va més enllà de l'activitat dels repartidors, ja que està amplament estès a l'àmbit de les activitats professionals qualificades i, en aquest cas, es tractaria, no ja d'una regulació, sinó d'una vertadera tasca de la **inspecció de treball** per aflorar aquest nínxol d'ocupació submergida, un servei (el de la inspecció) que, sense dubte, caldrà potenciar de forma substancial.

Seguint aquest línia i en paral·lel, cal seguir amb el camí iniciat amb l'**actualització del SMI** fins arribar a la fita de 1200 € en el marc de la legislatura actual. En aquest context cal recordar que, com a resultat de la crisi de 2008, mentre que els salaris alts han seguit creixent, els més baixos han patit una devaluació que se situa al voltant del 10%, donant pas a una important escletxa salarial, mal dissimulada o tergiversada per les estadístiques que es basen en el salari mitjà i no en els valors de la mitjana, dada que és prou més reveladora. És per això que l'increment de l'SMI pot contribuir de forma efectiva a reduir aquesta desigualtat i, com no, a millorar la capacitat econòmica de les treballadores i treballadors amb retribucions més baixes.

Ara bé, la vertadera transformació del model de relacions laborals ve de la mà de l'assumpció per l'imaginari col·lectiu del concepte de **responsabilitat social de les empreses** i de la transformació del model productiu. D'una banda, cal que socialment s'abandoni el tòpic de l'empresari individualista com a protagonista exclusiu de la generació de riquesa com a model a seguir i substituir-lo per l'empresari responsable i compromès amb les seues treballadores i treballadors, i amb l'entorn social. És absolutament fals que les empresàries i els empresaris i les seues empreses siguen el motor de l'economia, perquè aquesta es sustenta en tres pilars bàsics: els mitjans de producció (empreses), la força del treball (treballadores i treballadors) i la societat en conjunt com a destinatària final dels productes i serveis (consum). Si falla un dels tres pilars, ni economia, ni riquesa. I aquest dogma s'ha d'interioritzar col·lectivament i, en particular, per l'empresariat que és

1 de qui depèn l'assumpció del concepte de responsabilitat social de les empreses.

2 D'altra banda, els poders públics han d'apostar de forma decidida per estimular la **transformació del model productiu**. Cal substituir l'actual excessiva dependència del sector serveis, que es caracteritza per la baixa qualificació de la força de treball, la contractació precària i la temporalitat, per altre fonamentat en una mà d'obra qualificada, generadora de valor afegit, estable, ben retribuïda i amb condicions laborals dignes. Model que ha de garantir una activitat desvinculada de la temporalitat i resistent als vaivens de l'economia global.

4.2. ASSUMIR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE DE MANERA SISTEMÀTICA I TRANSVERSAL

18 El necessari canvi del model de relacions laborals que hem detallat en l'apartat anterior ha d'estar presidit per una **perspectiva de gènere tant en allò global com en allò concret**. La crisi sanitària, social i econòmica provocada per la pandèmia de la COVID-19 ha fet més visibles les desigualtats de gènere encara existents al món del treball. A més, s'han amplificat els problemes derivats de condicions laborals i vitals no igualitàries: el confinament ha obligat a combinar (tele)treball i cures intenses de criatures i persones majors. I, com sempre ha passat, són per norma general les dones les que més hores han dedicat a cuidar de les persones que ho necessiten.

31 Com hem exposat abans, les receptes de l'estafa del 2008 es van fer directament en contra de la classe treballadora, ja que el capitalisme va fer el que sempre fa: salvar els diners i el sistema. A aquesta equació hem d'afegir el patriarcat, que té com a objectiu la perpetuació de les desigualtats i que les dones tinguem un paper secundari en el món. Així, vam veure com els treballs feminitzats van continuar (i continuen) sent els més precaris, amb pitjors convenis i amb una part important de treballadores sense ni tan sols contracte. En un moment inicial, l'atur va colpejar més fort sectors tradicionalment masculins (com ara la construcció o la indústria). Però la recuperació no ha estat a la mateixa velocitat per a homes i que per a dones: les dones continuem tenint una taxa d'atur més alta, una taxa d'ocupació significativament més baixa, uns salaris inferiors i uns riscos laborals especialment mal avaluats i previnguts, entre molts altres greuges laborals.

49 Amb la pandèmia, aquestes diferències han augmentat, tot evidenciant que mai no s'ha tingut la intenció per

part dels poders econòmics i polítics d'acabar amb les desigualtats de gènere al món del treball; més bé tot el contrari. I, tenint en compte el context laboral del confinament, açò resulta especialment greu, en recaure sobre les dones gran part de les feines considerades essencials, i gran part de les que són essencials però no estan considerades com a tal.

Per fer una enumeració concisa, les normes de l'estat d'alarma han considerat com a essencials les feines relacionades amb la salut, l'alimentació, l'atenció a les persones majors i a aquelles en situació de vulnerabilitat, la informació, i el subministrament energètic i d'aigua potable. En resum: cuidar-nos i nodrir-nos per subsistir. Dins de tots els oficis relacionats amb aquestes matèries trobem, entre d'altres, persones que es dediquen al sector sanitari (infermeria, medicina, farmàcies i indústries farmacèutiques), el sector assistencial (serveis socials, atenció a persones majors, dependents, menors en tutela, dones víctimes de violència de gènere), de la neteja (tant d'espais públics com privats, indústries químiques), el sector alimentari (l'agricultura, la ramaderia, la pesca, les indústries càrnies, conserves, d'emmagatzematge i empaquetat de menjar), el transport de mercaderies, el comerç en botigues de productes essencials i supermercats, serveis essencials de les administracions públiques i el repartiment de productes a domicili.

De tot aquest llistat, destaquen de manera molt visible les professions que es corresponen amb els serveis públics i privats de les cures. I són les dones les que fonamentalment realitzen aquestes feines: 70% de sanitàries i farmacèutiques, 89% de treballadores socials i 93% de professionals de la neteja. A més, tot i que en la producció d'aliments trobem més homes treballant, en la comercialització n'hi ha més dones: 72% de treballadores de comerços i supermercats.

Així, hem vist durant la pandèmia a les dones en primera línia laboral, treballant en feines considerades essencials però en condicions molt dures i, molt sovint, en una precarietat manifesta. Aquesta precarietat ha estat principalment marcada per tres factors: les retallades als serveis públics dutes a terme pels governs neoliberals (i que encara no s'han revertit del tot), la situació de vulnerabilitat originada pels convenis baixos dels oficis "feminitzats", i les insuficients mesures de prevenció de riscos laborals, sobretot a l'inici de la pandèmia. Tot açò en el vessant laboral "extern", de fora de casa.

D'altra banda, les cures "internes", privades, de dins de casa, continuen sent també "femenines", malgrat que, per sort, es van donant passos cap endavant. Encara ara, les dones assumeixen el 64% de les hores del

1 treball de casa, tasques a les quals s'ha sumat atendre
2 fills i filles mentre els centres escolars han estat tan-
3 cats presencialment. Aquesta circumstància ha posat
4 de manifest que la "conciliació familiar i laboral" no ha
5 estat mai abordada en tota la magnitud que té i que s'ha
6 interpretat erròniament l'escola com a mesura general
7 de conciliació. La premissa ha sigut sempre molt incom-
8 pleta: perquè mares i pares puguen treballar, cal poder
9 deixar a les criatures en algun lloc. I si no poden dur-les
10 i replegar-les del col·le, tenim iaies i iaies, o reduccions
11 de jornada i excedències que agafen les dones en més
12 d'un 85%.

13 Amb les escoles tancades per la pandèmia i el tele-
14 treball instaurat en una part important del món laboral,
15 les dones han sigut les que més han vist augmentades
16 les seues hores de feina, segons tots els estudis que
17 s'han anat publicant. Açò no és conciliar, ja que per con-
18 ciliar cal un punt intermedi, cal arbitrar un compromís
19 entre dues parts. El que ha passat ha estat precisament
20 el contrari: a les hores de treball "extern", s'han afegit
21 les de treball "intern". Així, les dobles i triples jornades
22 s'han instaurat de manera generalitzada. I l'acumulació
23 d'hores de feina suposen un risc laboral innegable, que
24 continua sense estar reconegut, com passa amb els que
25 afecten majoritàriament a les dones.

26 Però el principal error que es comet a l'hora de parlar
27 de conciliació és posar el pes sobre les famílies, que és
28 el mateix que dir sobre les dones. Així, sempre serà un
29 problema "intern" i invisible. La clau està en considerar
30 que tota la societat té la responsabilitat de cuidar de les
31 persones menors i majors, i que, per tant, les adminis-
32 tracions, les empreses, els homes i les dones hem de
33 corresponsabilitzar-nos.

34 És, per tant, fonamental en una veritable reconstruc-
35 ció i transformació social posar damunt de la taula les
36 següents mesures:

- 37 1. Acabar amb la bretxa salarial, revisant a l'alça els
38 convenis laborals dels sectors "feminitzats" per tal
39 que es corresponguen veritablement a la importància
40 de les feines realitzades.
- 41 2. Trencar el sostre de vidre, establint quotes en els pro-
42 cediments de promoció
- 43 3. Eliminar el sòl enganxós, augmentant la xarxa pública
44 d'atenció a persones menors i majors.
- 45 4. Fomentar la corresponsabilitat, regulant permisos re-
46 tribuïts per cura de familiars a càrrec, fomentant que
47 siguin gaudits tant per homes com per dones.

48 Ara és el moment d'encetar una veritable política femi-
49
50

nista, que pose en el centre el **sosteniment de la vida i la corresponsabilitat** per tal que dones i homes tinguem els mateixos drets laborals.

4.3. CONFIGURAR UN NOU SISTEMA DE PROTECCIÓ I EMPODERAMENT SOCIAL

Un nou sistema de protecció social ha de tenir en compte en aquesta nova realitat després de dues grans crisis (econòmica i sanitària) un component innovador i progressista. No hi ha prou només amb les clàssiques polítiques de distribució de recursos públics per part dels estats benefactors, sinó més bé és necessari fer un pas més enllà que exigisca als estats que aquestes noves polítiques siguen valentes, tinguen en compte les noves necessitats socials i les galopants desigualtats existents. La distribució dels recursos públics ha de “protegir” i alhora “apoderar” els col·lectius vulnerables tradicionals i els nous col·lectius precaritzats que han sorgit d’aquestes noves crisis econòmiques i sanitàries i que s’han convertit ja en crisis socials que afecten de ple al concepte del que considerem una societat justa i equitativa. Qüestions com la dignitat de les persones majors o la renda bàsica o les noves lluites contra la precarietat s’emmarquen en aquesta nova realitat que va més enllà de la “normalitat” anterior a aquestes crisis.

Al fil del punt anterior, ací també hi ha condicions, prèvies i ineludibles, abans d’iniciar qualsevol procés de reforma dels sistemes de protecció social, que són: la dignificació de les pensions i la substitució de l’IPREM per l’SMI com a valor de referència per l’establiment de les quanties de les prestacions econòmiques no contributives del sistema de protecció social.

L’abordatge de la problemàtica de les pensions té tres vessants: d’una banda, la millora en les condicions d’accés a una pensió digna i, d’una altra, l’actualització econòmica anual de les mateixes i per últim, la reforma de l’actual model residencial en favor d’un nou model que potencie la dignitat i l’apoderament de les persones majors.

La primera d’elles passa, expressament, per la **derogació de les reformes de les pensions de 2011 i 2013**, de forma que es restablisquen les condicions anteriors d’accés: tant pel que fa a l’edat màxima de jubilació forçosa, el còmput del temps de cotització per accedir-hi i els terminis temporals per la seua quantificació; aspecte aquest últim que, fins i tot, està replantejant-se amb propostes d’estendre’l a tota la vida laboral.

La segona és que no es pot obviar que la modificació dels criteris per calcular la **revalorització de les pen-**

sions, substituint el criteri objectiu de l’IPC per un altre d’indeterminat, com és el creixement econòmic, ha conduït a una precarització del poder adquisitiu de les pensions, amb increments anuals del 0’25% als darrers anys. Afortunadament, ha estat millorat via Real Decret, actualitzant-se en 2019 i 2020 en referència a l’IPC. No obstant, l’element d’incertesa continua present mentre, efectivament, no es deroguen les reformes de les pensions i, de pas, s’elimine l’amença de l’aplicació del factor de sostenibilitat.

Una altra qüestió relacionada amb la dignificació de les pensions, però, de ben diferent, és que s’ha de **millorar l’import mínim de les pensions**, seguint una evolució paral·lela a la de l’SMI. Perquè, en definitiva, del que es tracta és de complir un manament constitucional, garantint la suficiència econòmica a les persones majors.

En relació a l’IPREM, cal dir que és una entelèquia construïda artificialment per justificar una reducció en les ajudes econòmiques públiques en situacions de necessitat, quan la persona i la seua família no tenen la condició de beneficiaris de les prestacions de la Seguretat Social per no complir els requisits exigits. És a dir, un indicador econòmic de càlcul complex que podrà ser objectiu, no diem que no, però que no serveix a les finalitats que es pretenen d’ajudar a les persones vulnerables. Limita l’import de les prestacions, és voluble generant inseguretat jurídica –s’estableix anualment als PGE– i ja posats, hi ha altres indicadors de nivells mínims de renda més favorables i estables com és l’SMI. Per tant, s’imposa també, ací, la necessitat de la **substitució de l’IPREM per l’SMI** com a indicador pel càlcul de les prestacions no contributives.

I finalment, i no menys important, aquesta crisi sanitària de la COVID-19 ha evidenciat que és necessari aprofundir en nous models no residencials que, independentment de la titularitat, consideren els nostres majors com a agents actius del seu propi procés d’envelliment. Un envelliment actiu que unisca la necessària assistència sociosanitària i la participació activa en la presa de decisions. Després d’aquesta pandèmia, serà imprescindible articular noves aliances en les quals les persones majors i els seus plans de vida realitzada siguen tinguts en compte en els nous dissenys de polítiques públiques.

No podem tampoc oblidar les reivindicacions relacionades amb les persones en situació de dependència i les seues lluites pel reconeixement de les persones amb diversitat funcional física, intel·lectual o sensorial, així com les persones amb diversitat funcional mental o a les persones amb trastorn de l’espectre autista (TEA) i les seues circumstàncies específiques. El suport a les coordinado-

INTERSINDICAL

VALENCIANA

CONSELL CONFEDERAL 10 DE JULIOL DE 2020

res de la dependència i a les seues demandes continuarà sent una línia de treball del nostre sindicat que donarà suport a "l'apoderament" de les persones amb diversitats i els seus drets en favor d'una autèntica inclusió social i laboral. Així mateix, les polítiques socials del Sindicat vetlaran perquè l'atenció als menors sigui una prioritat de les polítiques públiques inclusives. El nostre sindicat va donar suport a la Llei de Serveis Socials Inclusius (LSSI) i continuarà exigint que aquesta llei nova i innovadora, que converteix en drets subjectius els serveis socials, es desenvolupe íntegrament perquè les polítiques socials siguen de qualitat, públiques i inclusives.

Plantejades aquestes qüestions prèvies, procedeix entrar ja en la vertadera transformació del sistema de protecció social i, en aquest sentit, ja hem avançat que la crisi laboral i social –unida a les mesures de paralització de l'activitat econòmica no essencial– ha posat de relleu, més si cal, que partim d'un sistema de protecció social insuficient, tant per la quantia de les prestacions com per les situacions protegides. Aquestes mancances s'han intentat pal·liar pel Govern amb les mesures preses a l'escut social, destinades a moltes i diferents situacions –però sempre molt concretes, amb el risc de no emparar algunes situacions– i de caire individual, com les prestacions per desocupació a totes les persones afectades pels ERTOS, pròrroga del pagament de les hipoteques, ajudes a la conciliació de la vida familiar i laboral, cobertura de l'atur a les empleades de la llar, etc. Iniciatives positives, a les que s'han sumat les administracions autonòmiques i locals amb ajudes complementàries i, per últim, l'actuació altruista i impagable de no poques ONGs.

Aquesta situació ens porta a un escenari en el qual es combinen les prestacions de la Seguretat Social, les del Sistema Nacional de Salut, les de la Llei de la Dependència i les dels serveis socials; prestacions que alhora són gestionades per l'administració central, les autonòmiques i les locals. Un sistema complex i divers que dificulta la coordinació, facilita les duplicitats i es revela poc pràctic per a la persona destinatària; ja que és difícil conèixer totes i cadascuna de les prestacions i, a més, cada ajuda té el procediment específic per la seua tramitació, generant una burocràcia descomunal que retarda la tramitació i la percepció per la persona destinatària que, no oblidem, ja està en situació de vulnerabilitat.

Tal vegada, per reconduir aquesta situació s'ha aprovat pel Congrés la iniciativa de la implantació de l'Ingrés Mínim Vital. Una ajuda a persones i famílies, una més, en situació de necessitat que consisteix en una prestació econòmica, variable en funció de les circumstàncies

1 particulars, vinculada als ingressos de la unitat familiar i
2 a la situació de residència legal. Doncs bé, cal dir, en pri-
3 mer lloc, que és tracta d'una modalitat de prestació que
4 al País València ja existeix amb la denominació de Ren-
5 da Bàsica d'Inserció. Per tant, estem davant d'una du-
6 plicitat que, a més, serà gestionada per administracions
7 diferents i, en segon lloc, que, malgrat poder-se consi-
8 derar com a positiva, és insuficient en la seua quantia i
9 en l'àmbit d'aplicació, si parlem en termes d'erradicar
10 el risc de pobresa i exclusió social que, com ja hem dit
11 afecta el 26'1% de la població. Xifra que és prou més ele-
12 vada que les 300.000 persones que, s'estima seran bene-
13 ficiàries de l'IMV.

14 És per totes aquestes raons de complexitat i manca
15 de cobertura de les prestacions socials que, des de la
16 Intersindical Valenciana, proposem que la vertadera
17 transformació del sistema de protecció social passa per
18 **l'establiment d'una Renda Bàsica Universal** que, preci-
19 sament, pel seu caràcter de renda bàsica i universal ga-
20 ranteix uns ingressos mínims, independent de qualsevol
21 circumstància, sense cap exclusió, ni risc de deixar a cap
22 persona sense cobertura. Es tracta d'una proposta am-
23 biciosa que incidirà directament en millorar les dades de
24 pobresa i exclusió social en garantir uns ingressos mí-
25 nims bàsics, contribuirà a elevar el nivell de renda de les
26 classes més desfavorides i simplificarà molt la cartera
27 de prestacions socials, més en la mesura que la renda
28 bàsica siga més significativa, però que, en qualsevol cas,
29 tampoc pretén substituir el conjunt de prestacions ac-
30 tuals. Una renda que incidirà directament la situació de
31 les persones treballadors precàries. Un "precarisat" que
32 afecta ja el 50% de la població i que augmentarà arran
33 d'aquesta crisi. Convertir en dret subjectiu la "renda bà-
34 sica" no és només un ideal utòpic o inassolible, sinó una
35 necessitat real perquè capes molt àmplies de la població
36 no caiguen en la pobresa i perquè les persones treballa-
37 dores posseïsquen una "dignitat laboral" que els permeta
38 fugir de l'explotació d'un sistema neoliberal insolidari i
39 injust. Una "renda bàsica" que haurà d'articular-se en un
40 "diàleg social" entre l'Estat i les comunitats autònomes,
41 entre els agents socials i els moviments socials, en un
42 nou concepte col·laboratiu que tinga en compte les veus
43 plurals i diverses de la societat valenciana.

44 En definitiva es tracta d'un canvi conceptual valent de
45 les prestacions socials, per passar d'una concepció de
46 beneficiència per pal·liar situacions de vulnerabilitat, a
47 convertir-se en un dret que empodere a les persones i
48 als col·lectius socials. El dret a gaudir d'uns ingressos
49 mínims que permeten assegurar la dignitat de les perso-
50 nes i el lliure desenvolupament de la seua personalitat.

La “vulnerabilitat” no és només una necessitat i una urgència de determinats persones i col·lectius. En el nou paradigma que sorgeix d'aquesta crisi sanitària que se suma a la crisi econòmica, la vulnerabilitat és un nou estat social que està distribuït en grans capes de la població i que afecta gairebé tots els sectors. Des de les treballadores i treballadors més estables fins els sectors culturals precaritzats, o bé els nous “emprenedors” autònoms precaritzats. No és suportable per a una societat deixar la majoria de les persones en una situació de clara injustícia social i al vaivé de la pobresa. El remei de tota aquesta crisi social ha de venir de la mà de noves polítiques públiques de distribució de la riquesa i també una nova “consciència” social per part de la societat, dels moviments socials i de la «classe precària» per a prendre entre les seves mans aquests nous reptes i noves lluites i rebel·lar-se contra aquesta fatalitat del sistema que tendirà a perpetuar les desigualtats i les injustícies.

4.4 POTENCIAR ELS SERVEIS PÚBLICS

La crisi de la covid-19 ha fet palés allò que sempre hem dit: els serveis públics són essencials per garantir els pilars bàsics de l'estat de benestar de la societat i element clau per l'efectivitat del principi d'igualtat d'oportunitats. No és difícil imaginar que hauria passat en la situació actual de pandèmia, si no haguera existit la sanitat pública universal i gratuïta i la sanitat privada haguera hagut de gestionar la crisi sanitària. Posem l'exemple de la sanitat pública per ser més paradigmàtic; el mateix, però, podem dir de la resta de serveis públics que, també han jugat un paper transcendental, encara que més discret a efectes d'opinió pública: emergències, educació, administració pública, justícia i serveis socials. Probablement, ara estariem davant d'una catàstrofe sanitària i social de dimensions insospitades que faria trontollar els fonaments del mateix Estat.

Afortunadament, aquest no és el cas. Plantejar, però aquesta situació extrema ens resulta gràfica a l'hora d'afirmar que **dotar la nostra societat d'uns serveis públics de qualitat no és un luxe, és una necessitat inqüestionable**. Refermar-nos en la defensa dels serveis públics no té altra finalitat que desmuntar el discurs neoliberal que els servis públics constitueixen una despesa pública insostenible i que cal donar pas a la iniciativa privada amb fórmules que passen per la privatització o la col·laboració pública i privada en la gestió. Discurs que va acompanyat, sempre, per polítiques de desmantellament dels actuals serveis públics, per així generar

1 artificialment un estat d'opinió favorable a les seues te-
2 sis i, de pas, fer negoci amb els nostres drets.

3 Doncs bé, establida aquesta premissa, cal fer èmfasi
4 en la condició que els serveis públics han de ser de qua-
5 litat. Perquè si és ben cert que en aquesta crisi hem dis-
6 posat d'uns bons serveis públics, no ho és menys que les
7 dimensions de la crisi els han desbordat. En part, a con-
8 seqüència del caràcter extraordinari de la crisi sanitària
9 i en part, però, atribuïble al deteriorament que han patit
10 al llarg de les legislatures del Partit Popular als diferents
11 àmbits territorials i, també, per governs progressistes,
12 que pressionats per les directrius econòmiques inter-
13 nacionals sobre reducció del dèficit públic, han aplicat
14 polítiques de retallades pressupostàries que han afec-
15 tat greument la dotació d'infraestructures i de personal,
16 minvant sensiblement la seua capacitat de resposta.

17 Aquest argument ens porta la primera reflexió, que
18 seria qüestionar els límits a la capacitat d'endeutament
19 de les administracions públiques, no obstant, però, la
20 vertadera reflexió no és eixa, és que la solució al deu-
21 te públic no ha de passar per les retallades als serveis
22 públics, sinó per desvincular les dues qüestions, manteni-
23 nt, per una banda, aquest serveis públics i millorar-los
24 i, per l'altra, si és el cas, cercant eines de lluita contra
25 el dèficit públic per altres vies. És ben segur que, a poc
26 tardar, assistirem a una ofensiva dels poders fàctics exi-
27 gint mesures de control i reducció de la despesa públi-
28 ca, semblants a les aplicades en 2008 i, davant aquesta
29 opció, la resposta social i la de la Intersindical Valenciana
30 ha de ser just la contrària: **exigir una major dotació**
31 **pressupostària pels serveis públics**, perquè els volem
32 de qualitat i, perquè la situació de crisi sanitària i social
33 esta lluny de ser superada.

34 A més a més, cal exigir la **reversió a la gestió pública**
35 **de serveis públics privatitzats o concertats**, perquè és
36 garantia de qualitat en les prestacions i, perquè, com ha
37 quedat acreditat en l'àmbit de les residències de perso-
38 nes majors, la gestió privada o concertada ha estat un
39 absolut fracàs, en prioritzar el benefici empresarial per
40 davant dels interessos de les usuàries i usuaris.

41 Per últim, cal apostar per la **dignificació de la funció**
42 **pública** i, en particular per les empleades i els empleats
43 públics, que han demostrat una vocació de servei fora
44 de tot dubte; afrontant de forma espontània i voluntària,
45 col·lectivament i individualment, les necessitats assis-
46 tencials de la població en una situació certament pre-
47 cària i sobrepasant moltes vegades allò que seria hu-
48 manament exigible. Tot sense necessitat de promeses
49 de premis o medalles. Les treballadores i treballadors
50 públics no volen gestos de reconeixement, volen accions

concretes que milloren la seua capacitat d'exercir les seues funcions i un respecte a les seues condicions laborals; començant pel reconeixent a l'estabilitat en el seu lloc de treball convocant veritables **processos de consolidació del personal interí** que acaben amb la precarietat laboral i l'abús de la temporalitat a les Administracions Públiques.

4.5. CONFIGURAR UN NOU MODEL PRODUCTIU

Ja hem avançat algunes pinzellades; no obstant, convé recordar que la crisi de la COVID-19 ha posat de manifest, una vegada més, la feblesa del nostre sistema productiu per fer front a les crisis econòmiques i la seua incapacitat per bastir la demanda interior. A més, les previsions apunten que l'impacte de la crisi serà més acusat i la recuperació costarà més que en altres països del nostre entorn.

Les causes són molt diverses, podem citar, per posar-ne alguns exemples, l'excessiva dependència del sector de serveis, la manca d'innovació en la pràctica empresarial, la baixa qualificació de la mà d'obra, la desindustrialització i, també, una bona dosi d'economia especulativa que, cerca el negoci fàcil, sense crear fonaments sòlids per la construcció d'un vertader sistema productiu.

És per això que des de la Intersindical Valenciana propugnem una transició cap a un altre model productiu, en què, partint d'un necessari procés de **reindustrialització**, s'aposte per fer-ho amb **criteris d'I+D+i**, per dotar-lo d'un major valor afegit i d'una **força del treball qualificada**, estable i amb condicions laborals dignes.

Aquest objectiu implica també, abandonar la teoria del creixement pel creixement i **optar per la sostenibilitat**, en termes mediambientals, però, també, econòmics, en el sentit de fer-ho amb una perspectiva de creixement compatible amb les disponibilitats de l'entorn social i dels recursos propis, per no crear un sistema productiu dependent de circumstàncies alienes, que s'ensorre en moments de crisi econòmica internacional.

Un objectiu, aquest, que requerirà d'una intervenció pública forta per fomentar la qualificació de les treballadores i els treballadors, facilitar i contribuir a la transició de les empreses, bastir el teixit productiu i la societat, en general, de les eines per la **incorporació plena a l'era digital**, impulsar l'**economia social**, fomentar la investigació i, arribat el cas, prendre la iniciativa amb la **constitució d'empreses públiques** si la iniciativa privada és insuficient o la **nacionalització** de les existents, si requereixen d'una intervenció pública per assegurar la seua viabilitat.

4.6. REFORMA FISCAL I FINANCERA

Per concretar aquest objectiu no cal més que adreçar-se a la Llei General Tributaria, que preconitza com a finalitats del sistema impositiu la provisió de recursos financers als poders públics per implementar les seues polítiques i procedir a la redistribució de la renda, establint la càrrega fiscal amb criteris de proporcionalitat, progressivitat i adequació a la capacitat econòmica de la o del contribuent.

Doncs bé, ja està quasi tot dit. Ara el que procedeix és fer-ho efectiu, adaptant el sistema fiscal a les necessitats pressupostàries del marc de la reconstrucció, a més, però, combatre el **frau fiscal** amb un servei d'inspecció tributària adequat a les necessitats, aflorar l'**economia submergida**, perseguir la fuga de capitals als **paradis fiscals**, evitar el **dumping fiscal** i que la **progressivitat del sistema impositiu** siga una realitat en què totes, persones físiques i jurídiques, contribuïsquen d'acord amb les seues capacitats; la qual cosa implica **acabar amb els privilegis** de les grans corporacions econòmiques, les societats de capital i les grans fortunes.

Una altra qüestió diferent, però, directament relacionada, és la necessitat de la creació d'una **banca pública** que vetle per l'interés general i que pugua servir de suport a les necessitats financeres generades pels objectius de la reconstrucció, de forma que particulars, empreses i institucions puguen accedir a crèdits assequibles per finançar les seues iniciatives amb l'aval de l'Estat i sense pagar els peatges de la banca privada.

4.7. MEDI AMBIENT

El respecte al medi ambient ha de regir qualsevol vesant de la tasca de reconstrucció: des de la nova concepció de l'urbanisme o la transició a un nou model de sistema productiu, fins a la modificació dels hàbits de consum.

Amb la declaració d'emergència climàtica, el 6 de setembre de 2019, el Consell va assumir la responsabilitat d'abordar la crisi ecològica i l'enorme canvi necessari des de les competències pròpies i liderant l'acció al territori valencià. Per avançar cap a un territori més sostenible, a través de la mitigació, l'adaptació, i la investigació, sensibilització i cooperació, tot entenenent la necessitat de polítiques transversals i cooperació a totes les escales. El Consell s'ha de comprometre a impulsar la llei del canvi climàtic i transició ecològica del País Valencià. El 26 de maig de 2020 ja va presentar l'esborrany de l'avantprojecte.

Per això, cal exigir que no es permeten noves construccions i megaprojectes com l'ampliació dels Ports, les Zones d'Actuació Logística (ZAL), l'ampliació d'autovies, les plataformes ferroviàries per l'AVE, els Plans d'Actuació Integrada (PAI) o la destrucció de paratges naturals (les Moles de Paterna, la Renegà d'Orpesa...). Cal, també, substituir l'ús de combustibles fòssils per energies netes i no perilloses i frenar la construcció de noves infraestructures no ecològiques. És necessari avançar en serveis públics de qualitat, universals i gratuïts; en una economia local, de proximitat, que impulse la sobirania alimentària i ecològica, la conservació i la protecció de l'horta (recuperar La Punta...), dels nostres rius (el Túria, Xúquer, Segura, Magre...) i de l'Albufera.

Hem d'avançar cap a les ciutats sostenibles i amables, són fonamentals per a frenar el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat i per a contribuir a la transformació del model econòmic, origen de la desigualtat i de la crisi ecològica. Són necessàries les restriccions a la circulació de vehicles particulars contaminants, per salut. Com a resultat de les mesures de confinament, hem vist que un nou **model de ciutat més humanitzat** és possible. Guanyant espais urbans exclusius per a les persones i racionalitzant la mobilitat amb la circulació de vianants i ciclistes. I amb **mitjans de transport no contaminants** o mitjançant el **transport públic de qualitat i fomentant la intermodalitat**, potenciant el ferrocarril, per ser més sostenible, i la bicicleta. Cal reduir de velocitat com a pas fonamental per millorar la seguretat, reduir el soroll i facilitar la circulació de vianants i ciclistes. Una evidència conjuntural que ha de servir per marcar les fites dels responsables urbanístics en el disseny de les ciutats del futur i per anar introduint progressivament restriccions al trànsit rodat, al mateix temps que s'incorpora a la consciència col·lectiva la necessitat d'un **canvi en els hàbits respecte de la mobilitat urbana**.

D'altra banda, s'ha d'iniciar la **transició energètica** cap al consum d'energies netes, abandonant l'ús de combustibles fòssils i d'altres formes de producció d'energia molt contaminants i perilloses com l'energia nuclear. En aquesta transició s'han d'implicar institucions, empreses i particulars per substituir les fonts d'energia, però també fent un ús responsable del seu consum que evite, en la mesura de les possibilitats, desplaçaments innecessaris, quan un consum de proximitat pugua proveir les necessitats de la demanda. És necessari, també, impulsar les Cooperatives i Comunitats Energètiques Locals (CEL), el seu objectiu social principal serà oferir beneficis energètics, dels que deriven també els mediambientals,

1 tals, econòmics o socials, a més de generar una rendibilitat financera.

2
3 Per últim, la **protecció de l'entorn natural** ha de ser
4 una prioritat: per acabar amb les activitats extractives i
5 depredadores del territori, fomentar una activitat econòmica sostenible i compatible amb la capacitat regenerativa de la naturalesa, limitar la producció de residus sòlids no reciclables i introduir pautes de consum responsable amb la introducció de una cultura saludable, del reciclatge i la reutilització de bens i matèries primes, i reduir l'abocador i la incineració. Una gestió de residus basada en una economia circular que possibilita la reducció, reutilització, reciclatge, recuperació i reparació de materials i energia, amb un pla de Residus Zero amb objectius mediambientals i climàtics que estimulen el desenvolupament local i del País Valencià. La prevenció de residus, el disseny ecològic i mesures similars creen estalvis, ocupacions locals i augmenten la rotació.

19 Arribats ací, cal fer un incís i donar **suport al sector agrícola, ramader i pesquer local i sostenible**. Necessitem la qualitat i proximitat dels productes del sector agrícola, ramader i pesquer que treballa en harmonia amb el medi ambient. La naturalesa ens protegeix i ens dóna de menjar. La petita i mitjana agricultura i ramaderia, així com la pesca artesanal de baix impacte, amb un fort vincle territorial, cuiden de la naturalesa, garanteixen el subministrament d'aliments i també un món rural viu, fixant la població al territori. Cal generar polítiques públiques i un suport econòmic suficient per donar impuls a la venda directa, circuits curts de comercialització, mercats tradicionals i a les iniciatives que, en aquest sentit, realitzen les persones agricultores i consumidores.

33 Promoure la sostenibilitat de la petita i mitjana agricultura, ramaderia i pesca per garantir el dret a la sobirania i seguretat alimentària de tota la població mitjançant sistemes alimentaris resilents enfront del canvi climàtic i la pèrdua de biodiversitat, amb accés, gestió responsable i ús de la terra, l'aigua i altres recursos naturals.

39 El món rural representa la síntesi d'aquests dos eixos, en el sentit que garanteix la sobirania alimentària i contribueix a la sostenibilitat del medi ambient. És per això que es mereixedor d'especial protecció social i econòmica per evitar l'envelliment de la població i el despoblament, oferint a les persones joves, no sols el mateix nivell de serveis que a les ciutats, sinó també una possibilitat real de mantenir una ocupació que pugua garantir un nivell de vida digne comparable al d'altres indrets. Per la qual cosa, serà necessària una política seriosa en matèria d'infraestructures, serveis públics i ajudes a l'activitat agroalimentària.

4.8. REDEFINIR EL CONCEPTE D'ESTAT

Es tracta d'un objectiu bàsic i transversal a tota la tasca de reconstrucció, perquè com hem vingut argumentant al llarg del document, és l'Estat, en abstracte, el que ha fet front a la crisi de la COVID-19 i el que té la capacitat de fer les reformes legals, així com per habilitar les polítiques, adients als canvis que hem suggerit. En cap cas, podrà ser un Estat dèbil i no intervencionista, que deixi en mans de la iniciativa privada el destí de la societat en el seu conjunt, perquè el resultat ja el coneguem i no és altre que l'erm derivat de la crisi de 2008.

Necessitem un Estat amb capacitat d'intervenció en la vida econòmica, amb la autonomia financera necessària derivada d'un sistema fiscal potent que siga capaç de finançar les grans transformacions i, especialment, cal un Estat amb una forta vocació social que prioritze les persones i l'interés general per davant dels interessos de les minories fàctiques econòmiques globalitzades que, fins ara, han marcat les línies polítiques generals de governs anteriors. Per tant, **cal que el model d'Estat evolucione, des de les essències democràtiques cap a la recuperació d'espais de sobirania perduts, l'autosuficiència i l'intervencionisme**, de forma que autònomament pugua dissenyar les polítiques transformadores amb criteris de proporcionalitat i idoneïtat, tot en el marc de respecte a les relacions internacionals que, en qualsevol cas, seran de reciprocitat i no de submissió a una economia globalitzada.

Ara bé, sempre hem defensat des de la Intersindical Valenciana que aquest Estat, havia de ser el més descentralitzat, políticament i administrativament, possible. Ara, amb l'experiència de la COVID-19, ha quedat acreditada una major eficiència d'aquesta descentralització en aquells aspectes que no han estat segrestats per l'estat d'alarma i, és per això, que reivindiquem, amb més força, l'atribució de **majors competències legislatives i de gestió als governs territorials**, en matèria no sols sanitària o de serveis públics, sinó també en protecció social, justícia, ocupació, activitat econòmica, medi ambient, cultura i fiscalitat. Per tant, **el model d'Estat també ha d'evolucionar des de la verticalitat cap a l'horitzontalitat, atenent els principis de cogovernança, coordinació, col·laboració, confiança mútua i solidaritat interterritorial**.

5. EL COMPROMÍS DE LA INTERSINDICAL VALENCIANA

Aquests són els eixos bàsics del que entenem que hauria de guiar la reconstrucció. És clar que com a Intersindical Valenciana **hem de treballar en tots els àmbits al nostre abast, perquè siga possible aquesta transformació social**. Ho hem de fer de valent, perquè, malauradament, s'ha avançat poc i quasi tot està per fer. I, especialment, perquè hi ha una amenaça real que la incidència del discurs neoliberal, molt present als mitjans de comunicació, construisca un fals relat en què l'economia és la clau de volta de l'eixida de la crisi.

Si us adoneu, en els darrers temps se'n parla molt de la reconstrucció dels efectes de la pandèmia per la COVID-19, utilitzant el terme com si fora un ens indeterminat, mancat d'objectius concrets, i es fa amb la clara intencionalitat d'amagar o, en el millors dels casos, dissimular la vertadera confrontació que sura en l'ambient. Així, ens trobem entre les receptes neoliberals per eixir de la crisi, amb un visió del problema predominantment economicista, i les d'orientació política més progressista, amb un contingut més social. Una descripció eufemística del clàssic antagonisme que ha configurat la lluita de classes al llarg de la història de la humanitat.

Si escoltem o llegim els mitjans de comunicació dels darrers dies, la idea central al voltant de la qual es desenvolupa tota la informació sobre la reconstrucció, una vegada controlada –que no superada– la crisi sanitària, és la de la recuperació econòmica: perquè si hi ha recuperació econòmica repercutirà positivament sobre el conjunt de la societat. Un mantra que va calant en l'imaginari col·lectiu per la profusió de missatges, no exempts de dramatisme, dels diferents sectors productius, advertint que si no es posen en marxa mesures d'ajuda immediates, serà l'hecatombe. S'ha aconseguit, d'entrada, que s'accepte majoritàriament que la recuperació de l'activitat econòmica és la vertadera prioritat, i que les agendes social i sanitària es releguen a un paper secundari.

Aquest és un pas, el primer, de l'estratègia de determinats sectors amb molt de pes econòmic i financer per situar l'economia en el centre de l'interés general. És a dir, que sense ser massa conscients, estem entrant en el terreny de les teories neoliberals i sembla que, de moment, estan guanyant la partida. Entre d'altres coses perquè, per a la majoria de la població, és fàcil associar economia i benestar; sobretot, quan no se n'és conscient de quin és el segon pas d'aquesta estratègia.

Un segon pas que, també, podem endevinar quan, entre profecia i profecia sobre l'enfonsament del turis-

INTERSINDICAL

VALENCIANA

CONSELL CONFEDERAL 10 DE JULIOL DE 2020

me, l'automoció o les companyies aèries, per posar-ne alguns exemples, s'intercalen missatges sobre com i de quina manera s'han d'articular les mesures públiques de suport a la recuperació econòmica: el fet de continuar amb les reformes estructurals iniciades en 2008, al dictat de les potències econòmiques europees i els Estats Units, entre les quals destaquen la flexibilització del mercat laboral, la reducció de la despesa pública i la baixada de la pressió fiscal. Eixe és el missatge que se'n fa arribar aquests dies des dels països del nord d'Europa, com a condició prèvia per a accedir als fons extraordinaris europeus i, per supost, ací no falta qui assumeix eixos postulats com a seus, com el Partit Popular o la CEOE, tancant definitivament el cercle de la imposició de la visió neoliberal a l'eixida de la crisi.

El problema és que si és així, si no fem res per a aturar aquesta dinàmica, les classes populars, les persones que constituïm la majoria social, ja podem anar oblidant-nos de la derogació de les reformes laborals o de les pensions, de la millora del salari mínim interprofessional o d'uns sistemes de protecció social i uns serveis públics de qualitat. En poques paraules, es revifaran i es faran més acusats els efectes de les mesures aplicades en la crisi de 2008, conduint-nos, encara més, a **una societat més desigual i amb un ample sector de població en risc d'exclusió social o de pobresa**. És per això que ara, més que mai, cal que fem sentir la nostra veu per a capgirar el missatge, per a **prioritzar la reconstrucció social, posant la necessària recuperació econòmica al servei de les persones i no a les persones al servei de l'economia**, perquè, de ser així, eixirem perdent els de sempre, la classe treballadora; i guanyaran, també, els de sempre, les classes benestants i les elits econòmiques i financeres.

Durant els propers mesos afrontarem una batalla ideològica, en la qual, el compromís indefugible de la Intersindical Valenciana ha de raure necessàriament a **combatre la preponderància del discurs neoliberal** en el debat públic, fent paleses altres alternatives amb més contingut social que, en absolut, son contradictòries amb una recuperació econòmica que, en sí mateix, és necessària. En cap cas, però, ha de ser considerada com una prioritat absoluta que justifique cap renúncia de caire social, laboral, feminista o mediambiental. **El nostre missatge ha de ser potent integral i integrador, perquè altres solucions són possibles** i així ho hem de fer veure al conjunt de la societat.

És cert que l'escenari polític actual –estatal i al País Valencià– no és el mateix que en 2008. Malgrat que aquest fet s'ha de concebre com una fortalesa, no és

1 menys cert que els **partits polítics que encapçalen**
2 **aquests govern de progrés, no gaudeixen d'unes majories**
3 **aclaparadores que els permeten aplicar polítiques**
4 **de franca transformació social**, sense córrer el risc d'un
5 desgast considerable davant l'opinió pública, o, en el pitjor
6 dels casos, de perdre el suport d'alguns partits polítics
7 de caire liberal que actualment sustenten la majoria
8 al Congrés.

9 En aquest context és on juga un paper fonamental la
10 **mobilització social en defensa de les polítiques trans-**
11 **formadores**. Unes mobilitzacions unitàries i transversals
12 que palesen un ample suport social a la transició
13 cap a eixe nou model social que hem esbossat i que cal
14 enquadrar en els seus justos termes: són mobilitzacions
15 de suport a polítiques transformadores, **diametralment**
16 **oposades a les propostes neoliberals** i que, indirectament,
17 poden suposar un suport implícit, o no, a l'acció
18 dels diferents governs de progrés en funció que hi haja
19 coincidència entre els interessos generals i els fets concrets
20 de l'acció de govern. És a dir, l'objectiu de la mobilització
21 és contrarrestar l'hegemonia del discurs neoliberal i
22 encoratjar, des del suport d'una base social ampla, a
23 l'execució de vertaderes polítiques valentes, que permeten
24 avançar en eixa transformació social. Un suport positiu i
25 propositiu que, **en cap cas s'ha d'interpretar com de crítica**
26 **o desgast dels governs de progrés**.

27 Per tot el que hem dit, reiterem el compromís de la
28 Intersindical Valenciana, per **contribuir activament a la**
29 **construcció d'un espai unitari de mobilització social als**
30 **diferents àmbits territorials, que pugua servir de faristol**
31 **per la defensa dels interessos de la classe treballadora**
32 **i per la transformació social** cap a una societat més justa,
33 igualitària, sense discriminacions i respectuosa amb
34 el territori.